

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Compendiosa Praxis Beneficiaria

Nicolarts, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1658

Clemens Papa VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61991)

statutorum libro expungenda decrevit, nec non literas Apostolicas absque eiusmodi placeto exequendas: Episcopos verò, eorumq; Officiales, & alios quosvis, qui provisiones Apostolicas ad hoc adigere, vel aliàs literarum Apostolicarum executionem quomodocumque impedire, eisq; auxilium directè, vel indirectè præstare præsumpserint, Anathematis sententiæ tandem subiacere voluit, quousque ad cor redeuntes, eius interdicti relaxationem, debitâ satisfactione præmissâ, meruerint à Summo Pontifice impetrare, uti ex illius Constitutione hic subiecta patet.

CLEMENS PAPA VII.

Clemens
Papa 7.
Constit. 35.
Bullariis
111. 1.

Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex, qui solet pro debito Pastoralis officii alios in sua justitia confovere, non debet suam, & Apostolicæ Sedis justitiam negligere, quare Nos ad ea debemus sollicitè intendere, per quæ Nostra, & ejusdem Sedis auctoritas conservetur, & quæ propterea à Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris providè processisse comperimus, ut perpetuò firma & illibata persistant, libenter Apostolico munimine roboramus, ac aliàs Nostræ provisionis remedium adjicimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Execratus

Num. I. Sanè licet olim bonæ mem. **VRBANUS** Papa VI. in sua obedientia nuncupatus, concesserit certis

Urbanus
Papa 6.
concessit
olim

F f 3

quibusdam
Prælati,
ut literæ
Apostolicæ
sine eorum
approbati-
one non
possent in
eorum locis
executioni
mandari,

certis Prælati, ut in eorum Civitatibus & Dicecesibus execu-
tio literarum Apostolicarum fieri non possit, nisi literæ
ipsæ eisdem Prælati, aut eorum Officialibus prius exhibi-
tæ, & per eos approbatæ forent; & eorundem Prælato-
rum Officiales id in consuetudinem deduxissent: aliqui ve-
rò prætextu statutorum provincialium, seu synodalium
etiam servassent, quod nullus literas Apostolicas hujusmo-
di exequi auderet, nisi postquam Prælati, seu Officiales ipsi
per suas literas, quas *vidimus*, seu *placet* nuncupabant,
mandarent, & concederent, ut iudices in ipsis literis Apo-
stolicis deputati, illa exequi possent.

Quod Bo-
nifacius
Papa 9.
revocavit,

II. Tamen fel. recor. BONIFACIUS Papa IX. etiam in
sua obedientia nuncupatus, providè attendens quod prop-
ter tales literas *vidimus*, seu *placet* nuncupatas, impe-
trantes Apostolici sæpè literarum Apostolicarum effectum
consequi nequiverant, concessionem VRBANI hujusmo-
di, ac statuta quæcumque super his facta revocavit, cassa-
vit, & annullavit, ac decrevit, quod iudices & executores
quicumque in literis Apostolicis pro tempore deputati, et-
iam sine licentia, vel consensu quorumcumque Prælato-
rum, vel Superiorum, aut Officialium eorundem, literas
Apostolicas exequi possent, & deberent.

Similiter
Martinus
Papa 5.

III. Et successivè fel. recor. MARTINUS Papa V. Præ-
decessor Noster in Concilio Constantiensi considerans,
quod in exordiis pestiferi, & antiquati schismatis, tunc per
Dei gratiam extincti, ad tollendum scandala, quæ propter
executionem diversarum literarum, quæ ab his, qui pro
Romanis

Romanis Pontificibus in diversis obedientiis se gerebant, in nonnullis partibus oriebantur, supradictus VRBANUS in sua obedientia quibusdam Prælati supradictam concessionem fecerat, & quod postea ipsi Prælati, seu Officiales in consuetudinem traxerant; aliqui verò prætextu dictorum statutorum provincialium, seu synodaliū, servabant & servari faciebant, quod literas Apostolicas nullus exequi deberet, nisi postquam Prælati, seu Officiales ipsi per suas literas, quas *vidimus*, seu *placet*, ut præfertur, nunciabant, mandarent & concederent, quod possent exequi per Iudices in eis deputatos; propter quod executio literarum Apostolicarum plus debito plerumque retardata fuerat, & sæpè ipsæ literæ Apostolicæ executione caruerant totaliter, in gravem iniuriam Sedis Apostolicæ, & enorme impetrantium præiudicium & gravamen. Censensq; rationi congruum, ut quod dicti schismatis calamitas introduxerat, pacis tempore auferretur, concessionem prædictam, & quæcumque statuta circa præmissa quomodolibet facta, auctoritate Apostolicâ, dicto sacro Concilio approbante, revocavit, cassavit, & annullavit, ac voluit & decrevit, quod Iudices & executores quicumque in literis Apostolicis deputati, & deputandi, & alii quicumque, nec non Notarii, & tabelliones super his requisiti, & requirendi, absque huiusmodi literis *vidimus*, seu *placet* nunciatis, ac etiam licentia, vel assensu quorumcumque Prælatorum, Patriarchali, aut aliâ quâvis dignitate insignitorum, & locorum Ordinariorum, aut Officialium eorum-

dem liberè huiusmodi literas Apostolicas exequi deberent, atque possent, ac eâdem auctoritate decrevit, omnes & singulas sententias, quas prædicti Prælati, aut eorum Officiales contra huiusmodi Iudices, vel executores, seu impetrantes, propter executiones huiusmodi per eos faciendas inflixerant, & promulgaverant, irritas & inanes, ac nullius existere roboris, vel momenti. Nec non quemcunque, qui contra præmissa aliquid attentare præsumeret, ab exercitio iurisdictionis Ecclesiasticæ per tres menses suspensus fore.

Es Leo 10.

IV. Ac novissimè piæ mem. LEO Papa X, etiam Prædecessor Noster, cum aliàs in publica signatura coram eo nonnullæ supplicationes propositæ fuissent, continentes, quod in Tolertana & Carthaginensi Ecclesiis, sub colore falsitatibus obviandi, conditæ fuerant constitutiones synodales, quibus caveri dicebatur, ut tabelliones & Notarii, etiam à partibus requisiti, literas Apostolicas nullatenus recipere possent, nisi illæ priùs per Archiepiscopum Tolertanum, & Episcopum Carthaginensem pro tempore existentes, aut eorum Officiales examinatæ forent: & ab eodem LEONE Prædecessore earundem constitutionum confirmatio peteretur, petitionem huiusmodi, ut ratione carentem (cùm Romani Pontificis gesta per inferiores, & sibi subditos sine eius speciali licentia examinari non deberent) indecens & absurdum, quin imò temerarium fore censens, quod aliquis quâvis occasione literas Apostolicas sine Romani Pontificis speciali commissione examinare velle præsumeret, ac supplicationes ipsas, prout meritò
rejiçit

reijiciendæ erant, reiecit, & coram eo lacerari fecit. Ac super his tale remedium adhibere volens, ut aliis in posterum committendi similia aditus præcluderetur, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, literas dicti BONIFACII approbavit & innovavit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, illasq; inviolabiliter observari debere decrevit.

V. Nec non quascumque constitutiones Synodales, tam in dictis Toletana & Carthaginensi, quam quibusvis aliis Ecclesiis per universum Orbem constitutis, super his factas, motu, scientiâ, auctoritate, & potestate prædictis cassavit & annullavit, ac statuit & ordinavit, quod iudices & executores in literis Apostolicis pro tempore deputati, ac Notarii & tabelliones super his requisiti, ipsas literas Apostolicas sine alicuius personæ, cuiuscumque Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis esset, licentia vel consensu exequi possent, & deberent.

Synodales constitutiones impediens executionem litterarum Apostolicarum annullando, & illas absque licentia exequi mandando.

VI. Et insuper universis Patriarchis, Archiepiscopis, Primatibus, Episcopis, & aliis Prælatibus, & personis Ecclesiasticis, nec non Communitatibus Civitatum, & universitatibus castrorum, Oppidorum, terrarum, & locorum sub interdicti, singularibusq; personis eorû, etiam sæcularibus, sub excommunicationis & anathematis pœnis, quas eo ipso, si contra fecissent, absque alia declaratione incurrerent, & à quibus non nisi ab eodem LEONE Prædecessore, vel Successoribus suis canonicè intrantibus, præterquam in mortis articulo constitutæ, & debitâ satisfactione præmissâ, absolvi, & interdicti huiusmodi relaxa-

Impediensq; illarum executionem pœnas hic adscriptas impingere.

Gg tionem

tionem obtinere possent, in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipiendo mandavit, ne Iudices & executores literarum Apostolicarum, ac Notarios & tabelliones super his requisitos, quominus literas Apostolicas huiusmodi exequi possent, quoquo modo impedire præsumerent, ac eos, qui executionem literarum huiusmodi impedirent, seu impedientibus auxilium, vel favorem quovis modo, directe, vel indirecte, publice, vel occulte præstare præsumerent, etiamsi Patriarchali, Archiepiscopali, Primatiali, Episcopali, vel quavis aliâ Ecclesiasticâ, vel mundanâ, etiam Imperiali, Regali, Reginali, aut Ducali, vel aliâ præfulgeant dignitate, eidem excommunicationis & anathematis sententiæ, à qua non nisi, ut præfertur, absolvi possent, subiacere; ac Civitates, terras, castra, Oppida, & loca prædicta, ad quæ inobedientes & contra facientes declinare, & in quibus moram trahere contingeret, Ecclesiastico supposuit interdicto, tamdiu firmiter observando, donec compuncti corde, interdicti huiusmodi relaxationem, debitâ satisfactione præmissâ, meruerint obtinere, motu, scientia, auctoritate, & potestatis plenitudine similibus decrevit.

*Contra istas
constitutionibus
synodali-
bus cassa-
tis.*

VII. Nec non sub dictis pœnis etiam mandavit illis, in quorum libris constitutiones synodales, & provinciales huiusmodi descriptæ reperirentur, ut eas deleri & cassari facerent, ut amplius legi non possent, prout in singulis dictorum Prædecessorum desuper confectis literis plenius continetur.

VIII. Cùm autem Nobis summè cordi sit, conatibus
istorum

istorum, qui executionem literarum & mandatorum Apostolicorum sic impediunt, omnibus, quibus cum Deo possumus modis, viis, & mediis obviare: quamvis enim de presenti sint alia turbulentissima, & deploranda tempora, & in nonnullis partibus damnatissimæ hæreses pullulent, tamen his temerariis præsumptionibus duximus necessario obviandum. Nos igitur, qui sumus, licet immeriti, Divinâ providentiâ unicus sponsus Ecclesiæ sponsæ Nostræ, & non debemus Nostram, & ipsius sponsæ Nostræ justitiam negligere, qui alios in sua justitia confovemus, inducti eisdem rationibus, quibus præfatus MARTINUS Prædecessor cum Sacro Concilio prædicto motus fuit, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Nostra matura deliberatione, & de simili potestatis plenitudine, singulas BONIFACII, MARTINI, & LEONIS Prædecessorum literas hujusmodi, ac omnia & singula in eis contenta, auctoritate Apostolicâ, tenore præsentium approbamus & innovamus, plenamque roboris firmitatem obtinere, & perpetuò inconcussè & inviolabiliter observari debere decernimus.

IX. Nec non quascumque constitutiones provinciales & synodales, de non exequendo literas Apostolicas sine placito Ordinariorum locorum, & nisi ipsæ literæ sint prius per eosdem Ordinarios, seu eorum Officiales, aut Sigilliferos, vel Commissarios visæ & admittæ, in supradictis & quibusvis aliis Ecclesiis, ac Civitatibus, Diocæsesibus, & provinciis per totum orbem terrarum constitutis, ut præferatur, editas & factas, ac quomodolibet, etiam sub dicto colore obviandi falsitatibus & fraudibus, innovatis, motu,

Hic Pontifex prædicta confirmat.

Et quascumque Ordinationes de visendis literis Apostolicis antecarum executione, damnat, & cassari mandat.

scientiâ, auctoritate, & potestatis plenitudine prædictis
cassamus & annullamus, ac ex quibuscumque libris, ubi des-
criptæ reperiuntur, penitus cassari, & deleri sub dictis pœ-
nis mandamus.

*Liberamq[ue]
executio-
nem per-
mitti su-
bet.*

X. Nec non de novo statuimus & ordinamus, quod
Iudices & executores in literis Apostolicis pro tempore
deputati, ac Notarii & tabelliones super his requisiti, ipsas
litteras Apostolicas liberè, & sine alicuius personæ cuius-
cumque Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis fuerit, li-
centia, vel consensu exequi possint, & debeant. Et nihil
ominus universis Patriarchis, Archiepiscopis, Primatibus,
Episcopis locorum Ordinariis, eorum Officialibus, Sigil-
liferis, & Commissariis, ac aliis personis tam Ecclesiasti-
cis, quàm sæcularibus, quâvis auctoritate fulgentibus, nec
nô Communitatibus Civitatum, & universitatibus castror-
um, Oppidorum, terrarum, & locorum in virtute sanctæ
obedientiæ, ac sub excommunicationis & anathematis
pœna in eorum singulos, quam si contrâ fecerint, eo ipso,
etiam absque alia declaratione de super facienda, incurrant,
à qua non nisi per Nos, aut successores Nostros canonicè
intrans, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum
Apostolicorum, eis etiam per Nos quomodolibet concess-
orum, aut innovatorû, quæ eis quoad hoc nullatenus sus-
fragari volumus, præterquam in mortis articulo constitu-
tæ, & debitâ satisfactione præviâ, absolvi possint, restrictè
præcipiendo mandamus, ne Iudices & executores litera-
rum Apostolicarum, ac Notarios, & tabelliones super
his pro tempore requisitos, quominus litteras Apostolicas
huius

huiusmodi liberè, & absque eorum placito, licentia, & consensu exequantur, quovis modo impedire præsumant.

XI. Nos enim omnes illos, qui executionem literarum ipsarum Apostolicarum impediverint, seu impedientibus auxilium, consilium, vel favorem directè vel indirectè, publicè vel occultè, aut quovis quæsito colore præstare præsumpserint, etiamsi Patriarchali, Archiepiscopali, Primate, Episcopali, & quâvis aliâ Ecclesiasticâ, vel mûdanâ, etiam Imperiali, Regali, Reginali, Ducali, vel aliâ dignitate præfulgeant, per alias Nostras literas in die Cœnæ Domini publicè lectas, excommunicavimus, & anathematizavimus, prout etiam tenore præsentium eos eidem excommunicationis, & anathematis sententiæ, à qua non nisi, ut præfertur, absolvi possint, subiacere: ac Civitates, terras, castra, Oppida, & loca, in quibus dicti inobedientes & contra facientes manserint, & ad quæ eos declinare contigerit, Ecclesiastico supposita esse interdicto, tamdiu firmiter observando, donec ad cor reversi, interdicti huiusmodi relaxationem, debitâ satisfactione præmissâ, meruerint à Nobis, aut dictis Successoribus Nostris obtinere. Nec non omnes & singulas sententias, censuras & pœnas, quas dicti Ordinarii, aut eorum Officiales, contra huiusmodi Iudices, & executores literarum Apostolicarum, aut illas impetrantes, seu Notarios & tabelliones, propter executiones per eos factas, vel faciendas, inflixerunt, & promulgarunt, aut in futurum quomodolibet infligent, aut promulgabunt, irritas & inanes, ac nullius

*Contravenientibus
pœnam
imponit.*

roboris vel momenti existere, eisdem motu, scientiâ, auctoritate, vel potestatis plenitudine decernimus, & declaramus.

*Executores
rem huius
sua Con-
stitutionis
deputat,
& facultates
concedit.*

XII, Quocircâ dilecto filio Curiaë causarum Camerae Apostolicæ generali Auditori, auctoritate & tenore prædictis, motu simili committimus & mandamus, ut si, & quando, ac quoties de cætero ad eius notitiam per delationem partis, cuius interest, vel fisci Nostri, seu famam publicam, aut aliâ quovis modo deducatur, dictos Ordinarios, seu eorum Officiales, sigilliferos, & Commissarios, aut quosvis alios, seu eorum aliquem dictis constitutionibus, ut præfertur, cassatis & annullatis adhuc pertinaciter uti, & illas ex eorum libris non delevisse, seu ipsos Iudices, & executores literarum Apostolicarum, ac Notarios & tabelliones super his requisiti, quominus easdem literas Apostolicas liberè, & absque eorum placito, visione, vel admissione exequantur, quoquo modo impediant, seu impediendis præmissis, aut alio quovis modo auxilium, consilium, vel favorem præstent, habitis & receptis prius per eum desuper aliquibus probationibus, ad instantiam partis, vel fisci, vel etiam ex mero officio, etiam summarie, & extrajudicialiter, quantum sibi sufficere videbitur, eosdem Ordinarios, eorumq; Officiales & Sigilliferos, & Commissarios, ac quosvis alios in præmissis culpabiles, & eorum singulos, etiam nominatim & in specie, ad instantiam partis, vel fisci prædictorum, vel etiam ex suo mero officio, prout sibi videbitur magis expedire, vigore præsentium peremptorie moneat & requirat, ac moneri & requiri faciat, etiam

etiam per edictum publicum in locis affigendum publicis,
& in partibus illis vicinis, de quibus sit verisimilis coniectura,
quod ad ipsorum monitorum notitiam pervenire valeat, ad comparandum legitimè coram eo, infra terminum
arbitrio suo eis præfigendum, per se, vel procuratores idoneos,
& si sibi videbitur, quoad Officiales & Sigilliferos, ac
Commissarios, & alios inferiores, etiam personaliter, &
non per procuratorem, sub privationis omnium & singulorum
beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum per eosdem obtentorum,
& ad illa, & quævis alia obtinenda, & eorum officia, &
alios quoscumque actus legitimos exercendum inhabilitatis
pœnis, eo ipso, si non paruerint, incurrendis, se de præmissis
legitimè excusandum: & quoad Officiales, & Sigilliferos, ac
Commissarios aliter, quàm quod iussu Dominorum suorum id
fecerint; cum hoc casu teneantur Nobis, tanquàm maiori potestati
obedire, non autem eorum Dominis, tanquàm minori potestati
Nobis subiectæ; quo quidem termino elapso, & dictis
monitis modo præmissis non comparentibus, vel etiam
comparentibus, sed se non sufficienter, vel minus legitimè
excusantibus, eos omnes & singulos, etiam nominatim &
in specie, quâcumque appellatione, vel exceptione remotâ,
pro excommunicatis & anathematizatis; ac Civitates, castra,
Oppida & loca, in quibus manserint, & ad quæ eos
declinare contigerit, similiter nominatim & in specie pro
interdictis ubique locorum publicari, & denunciari faciat,
ipsosq; Officiales, Sigilliferos & Commissarios, ac alios
inferiores, in dictam privationis pœnam damnabiliter incidisse.

cidisse, & eorum beneficia & officia tamquam per privationem huiusmodi, tam de jure, quam de facto verè vacantia, à Nobis & dicta Sede dumtaxat liberè impetrari posse, ac eos ad illa, & quævis alia beneficia & officia Ecclesiastica obtinenda, ac eorum officia, & quoscumque alios actus legitimos exercendum penitus inhabiles perpetuò fore, auctoritate Nostrâ declaret, literasq; desuper necessarias & opportunas suo sub sigillo quibusvis petentibus det, & concedat.

*Clausula
de-rogato-
ris.*

XIII. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, nec non omnibus illis, quæ BONIFACIUS, MARTINUS, ac LEO Prædecessores præfati in dictis suis literis voluerunt non obstare, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut eorum loca Ecclesiastico interdicto supponi non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Quod quidem indultum decernimus eis, quâcumque auctoritate muniti sint, contra præmissa in aliquo suffragari non posse, quò minùs ipsi huiusmodi sententiis & pœnis subjaceant, & dicta loca Ecclesiastico interdicto supposita existant.

*Iussu pub-
licationis.*

XIV. Ut autem præsentis literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus & mandamus, eas in Cancellaria Apostolica publicari, & in quinterno ejusdem Cancellariæ describi, & præfatum Auditorem lapsis duobus mensibus post publicationem huiusmodi, ad illarum executionem modo

modo præmissis procedere posse decernimus & declaramus.

XV. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ approbationis, innovationis, cassationis, annullationis, statuti, ordinationis, declarationis, voluntatis, mandatorum & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigesimo tertio, quarto Kalend. Januarii, Pontificatus Nostri anno undecimo.

*Sancti petri
nalis.*

§. 24. Eadem verò Excommunicatio contra impediētes executionem literarum Apostolicarum, à Papa quotannis reiteratur die Cœnæ Domini, sicuti videre est in ejus bulla apud *Quarantam verb. Excommunicationes in bulla die cœnæ Domini. Bonacin. tom. 3. disp. 1. per tot. & maximè quest. 15. & apud D. Gerlacum Vinitorem in compendio de Sacrament. tit. 7. cap. 11. quest. 3.*

*Quæ etiam
reiteratur
in bulla
Cœnæ Do-
mini.*

§. 14.

§. 25. Denique pro hujusce dubii coronide, & controversiarum, quæ subinde inter provisos à Sede Apostolica, & item ab Ordinariis, de beneficiis eidem Sedi reservatis exoriuntur, elucidatione, in praxi notatu dignum est, quod licet ex dispositione Concilii Tridentini *sess. 24. cap. 20. de reform.* causæ omnes, etiam beneficiales, in prima instantia coram locorum Ordinariis cognosci debeant: id ipsum locum non habeat in causis beneficiorum Summo Pontifici reservatorum; quia illæ etiam in prima instantia in Curia Romana decidi possunt, *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 52. num. 36.* uti expressè decrevit *Gregorius XIII. Pontifex Maximus præclarâ ea de re Constitutione tenoris sequentis.*

Causa beneficiorum reservatorum, etiam in prima instantia, decidi possunt in Curia Romana.

Hh

GREGO.